

Várható koncepcionális változások az új vadászati törvényben

Jánoska Ferenc

NymE Erdőmérnöki Kar

Vadgazdálkodási és Gerinces Állattani Intézet

janoska.ferenc@emk.nyme.hu

A jelenleg hatályban lévő, többször módosított, „A vad védelméről, a vadgazdálkodásról és a vadászatról” szóló 1996. évi LV. törvény (Vtv.) átdolgozása, illetve új törvény alkotásának igénye már évekkel ezelőtt felmerült.

2011-ben a törvény sarokköveinek megtartása mellett foglalt állást mindkét vadászati érdekképviselő (országos Magyar Vadászkamara-OMVK, Országos Magyar Vadászati Védegylet-OMVV), illetve a szakmai igazgatást ellátó minisztérium is. A legfontosabb sarokköveknek az alábbiakat tekintették:

- a vad állami tulajdon
- a vadászati jog a földtulajdon elválaszthatatlan részét képező vagyonértékű jog,
- a minimális vadászterület nagysága 3.000 ha.
- a kötelező trófeabírálat megtartása mellett szükség van a hibás elejtések szankcionálására a korábbi gyakorlatnak megfelelően

Fentiek alapján csak e sarokköveken túlmenően volt lehetősége a szakmai szervezeteknek, oktatási-kutatói szakmai műhelyeknek, hogy megfogalmazzák javaslataikat.

2012-ben széles körű szakmai egyeztetés kezdődött el az új vadászati törvény koncepcióját illetően, melybe be kívánták vonni az egyes vadászatra jogosultakat, de az egyéni vadászokat is, és egy „problémafelvetést” követően mintegy 90 napos határidővel várták az érdekeltek, illetve a véleményt nyilvánítók válaszait. A 2012 őszére beérkezett reakciókat az OMVK és az OMVV illetékesei összegezték, de ezek az összegzések nem mentek túl a „vezetői összefoglalók” szintjén, és a folyamat ezen az előkészítői szinten megrekedt. Arra való hivatkozással, hogy alapos megfontolásokat igényel az új törvény megalkotása, mely már nem fér bele a törvényalkotási és parlamenti ciklusba, az új törvény megalkotása 2013 év elején-közepén (ideiglenesen) lekerült a napirendről.

A 2014-es parlamenti változásokkal nagyjából egyidőben az OMVK is (megyei és országos szinteken is) új vezetőséget választott, és a jogszabályalkotás előkészítése új lendületet vett. Kommunikáció szintjén megjelent az az igény, hogy (akárcsak a törvények 1996-os elfogadásakor) egy csomagban, sőt, akár kódex-törvényként egybegyúrva kerüljön megújításra a természeti erőforrásokkal való gazdálkodásról szó 3 törvény: a természet védelméről szóló, az Erdőtörvény és a Vadászati törvény. Ez a koncepció azonban (elsősorban a másik két ágazat kifejezett ellenállása miatt) nagyon hamar lekerült a napirendről.

2015 nyarára elkészült egy (már formába öntött, a legfontosabb változásokat normaszövegszerűen tartalmazó) koncepció, melyet szakmai vitára bocsátottak. Ezt követően szeptember elején „kikerült” egy változat, majd szeptember közepén elérhetővé vált (az előző változattól több helyen koncepcionálisan is eltérő) normaszöveg. Erre szeptember végéig lehetett észrevételeket tenni, de a jelenlegi állapotáról pontos információk nincsenek, csak annyi, hogy a jogszabályalkotók szándékai szerint (a 2016. január 1-i hatálybalépéshez) az idei törvénykezésben szerepet kell kapnia.

A kezdeti lelkesedés és lendület jelentősen csökkenni látszott, hiszen a kommunikáció mindvégig új vadászati törvényről szólt, de a (jelenlegi ismeretek szerint) csak a jelenleg hatályos törvény (igaz, igen alapos, sok cikkelyre kiterjedő) módosítása fog megtörténni.

A legjelentősebb változtatások várhatóan a következők lesznek:

- A jogszabálmódosítás egyik sarokköve, hogy a természeti és ökológiai adottságokhoz alkalmazkodó tájegységi vadgazdálkodási szemléletet vezet be, és tájegységi fővadász alkalmazását írja elő.
- A vadászterület minimális méretét továbbra is 3000 hektárban, az üzemtervi időszak hosszát pedig (a korábbi tíz év helyett) 20 évben határozza meg a törvénymódosítás.
- Egyszerűsíti a vadászterület-kialakítás folyamatát, a határokat úgy állapítva meg, hogy egy vadászterület egy tájegységen belül legyen kialakítható, illetve csak a földtulajdonosi gyűlésen személyesen megjelenő, vagy meghatalmazottja útján véleményt nyilvánító tulajdonos vehessen részt a vadászterület kialakításában.
- Kötelezővé teszi a vadászati jog haszonbérbe adását még akkor is, ha a földtulajdonosok saját maguk akarják hasznosítani azt (Földtulajdonosi vadászati közösségek megszüntetése)
- Mérlegelés tárgyát képezte az érdekképviselői szervek javaslata is, mely szerint befejezett 3000 hektáronként legyen kötelező hivatásos vadászt alkalmazni, de a törvénymódosítás koncepciójának társadalmi észrevételeinek tükrében az FM a szakmai szempontok mérlegelésével a **megkezdett 4000 hektáronkénti** kötelező alkalmazásra vonatkozó módosítást dolgozott ki.
- Felismerve azt, hogy a vadállomány nemzeti értékünk és a természetes életközösségek része, nem tekinthető rendellenességnek a mező- és erdőgazdasági területeken történő megjelenése. Ebből következően táplálkozása a gazdálkodás természetes velejárója, melyet a gazdálkodó meghatározott értékhatáron belül köteles elviselni. Ennek mértéke (a korábbi 5%-os előírással szemben) az okozott kár 10 százaléka.
- A vadkár-megelőzés tekintetében meghatározzák mind a vadászatra jogosult, mind pedig a földhasználó kötelezettségeit.
- A trófeabírálati rendszer megtartása mellett kidolgozza a hibás, korai elejtések szankcionálásának rendszerét
- Az előterjesztés elválasztja egymástól a szabadterületi (hagyományos) és a zárt téri (gazdasági célú) vadgazdálkodást. A zárttéri nagyvadtartásban tartott vad tulajdonjogát a létesítmény működtetőjéhez rendeli, a vadászatra jogosulttal kötött eltérő megállapodás hiányában.
- A tervezet kiemelt hangsúlyt fektet a hagyományos vadászati módok támogatására, elsősorban a vadászijászat, ragadozó madárral történő vadászat, csapdázás, elöltöltő fegyveres vadászat, magyar agárral történő agarászat tekintetében
- Újraszabályozza a tervezet a tiltott módon, tiltott eszközzel történő vadászat, valamint a vadászat rendjének szabályozását is. Emellett a jogszerűtlen, engedély nélküli vadászati tevékenységekhez kapcsolódó szankciók növelését is megfontolás tárgyává teszi
- Újraalkotja a tervezet (a legfontosabb elvek megtartásával) a vadgazdálkodás 3 szintű tervezési folyamatát és a statisztikai adatok kezelését
- Az új szabályozás a hagyományos vadgazdálkodás értékeire építve a fenti összhang megteremtésével segíti a stabil és tartamos vadgazdálkodási környezet kialakítását.